

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
- B) Strukturirani eseji

Petek, 30. avgust 2024 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

NAVODILA KANDIDATU

SPLOŠNA MATURA

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 2 4 2 5 4 1 2 2 0 2

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/20

Konceptni list

Konceptni list

M 2 4 2 5 4 1 2 2 0 7

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPOA

1. Kateri cilj psihologije dosega psiholog, ko poskuša najti vzroke za posameznikove težave?
 - A Razlaganje.
 - B Napovedovanje.
 - C Opisovanje.
 - D Spreminjanje.
2. Katera trditev je pravilna?
 - A Humanistična smer psihologije trdi, da človekovo notranje doživljanje ne more biti predmet psihologije kot znanosti.
 - B Kognitivna smer psihologije trdi, da je doživljanje naših čustev odvisno od okoliščin, v katerih se znajdemo.
 - C Psihoanaliza je pretirano posploševala iz vedenja živali na vedenje ljudi.
 - D Behavioristična smer psihologije trdi, da z duševnimi procesi ne moremo objektivno pojasniti vedenja.
3. Psiholog je opazil, da pozna precej ljudi, ki ob pomanjkanju spanja težje razmišljajo o abstraktnih miselnih problemih. Preučil je literaturo in razvil teorijo, v kateri pojasnjuje, kateri mehanizmi ovirajo predelovanje abstraktnih informacij. Katere stopnje znanstvenega spoznavanja in v kakšnem vrstnem redu bodo sledile psihologovemu dosedanjemu delu?
 - A Načrtovanje in izvedba raziskav, postavljanje hipotez, vrednotenje teorije.
 - B Postavljanje hipotez, razvijanje teorije, načrtovanje in izvedba raziskav.
 - C Postavljanje hipotez, načrtovanje in izvedba raziskav, vrednotenje teorije.
 - D Razvijanje teorije, postavljanje hipotez, načrtovanje in izvedba raziskav.
4. Za poligon velja, da
 - A ga predstavljajo pravokotniki, katerih osnovnica poteka od spodnje do zgornje meje razreda.
 - B z lomljeno črto ob ustreznih frekvencah povežemo sredine razredov.
 - C je višina pravokotnikov določena s frekvencami v posameznih razredih.
 - D s krivuljo povežemo ustrezne frekvence posameznih rezultatov.
5. Katera od naslednjih trditev o razvoju čustev **ni** pravilna?
 - A Novorojenček občuti le ugodje in neugodje.
 - B Zavist se pojavi v prvem letu življenja.
 - C Čustev se učimo tudi s posnemanjem.
 - D Na razvoj čustev vplivata tako dednost kot okolje.
6. Ko smo žejni in si zaželimo kozarec vode, nam ta kozarec vode predstavlja
 - A motivacijski cilj.
 - B motiv.
 - C potrebo.
 - D željo.

7. Gimnazijka Neža pravi: »Ne morem se odločiti, ali naj grem na spoznavni tabor ali ne. Če grem, bom morala deliti sobo, kar mi ni všeč, rada pa bi spoznala svoje nove sošolce.« V katerem konfliktnem stanju se je znašla Neža?
- A Neža doživlja konflikt približevanje – približevanje.
 - B Neža doživlja konflikt izogibanje – izogibanje.
 - C Neža doživlja konflikt približevanje – izogibanje.
 - D Neža ni v konfliktu.
8. Dekle je pripovedovalo: »Naproti mi je prihajala starejša ženska in v njej sem za trenutek prepoznala pokojno babico.« Na področju občutenja in zaznavanja je dekle doživljalo
- A čutno adaptacijo.
 - B halucinacijo.
 - C blodnjo.
 - D iluzijo.
9. Bandura je opisal elemente modelnega učenja, ki so
- A motivacija, zapomnitev, učenje, nagrada.
 - B model, učenec, motivacija, nagrada.
 - C pozornost, učenje, model, učenec.
 - D pozornost, zapomnitev, izvajanje, motivacija.
10. Katera trditev **ne** velja za Ebbinghausove raziskave zapomnitve gradiva?
- A Za raziskave je uporabljal serije nesmiselnih zlogov.
 - B Krivulja pozabljanja kaže, da je pozabljanje največje po prvem dnevu učenja.
 - C V raziskavah je ugotavljal količinske spremembe pri ohranitvi gradiva.
 - D Ugotovil je, da na naš spomin vpliva pomen gradiva, ki si ga moramo zapomniti.
11. Kateri dejavnik razvoja vpliva na podobnost enojajčnih dvojčkov, ki so odraščali ločeno?
- A Dednost.
 - B Okolje.
 - C Dednost in okolje.
 - D Geni.
12. Na kateri pol dimenzije osebnosti v Eysenckovi teoriji bi uvrstili posameznika, ki se poklicno ukvarja s padalstvom, se norčuje iz svojih prijateljev, ki se bojijo letenja, in za večjo uspešnost uporablja tudi nedovoljene pripomočke?
- A Ekstravertnost.
 - B Čustvena nestabilnost.
 - C Psihoticizem.
 - D Psihopatizem.

M 2 4 2 5 4 1 2 2 0 9

9/20

- V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.
13. Kateri vzgojni slog spodbuja svobodo v zadovoljevanju svojih potreb in ne nauči otroka vživljanja v potrebe drugih?
- A Avtoritarni.
 - B Avtoritativni.
 - C Brezbržni.
 - D Permisivni.
14. Učinkovito komunikacijo med posameznikoma lahko preprečuje
- A uporaba prve osebe ednine v sporočilu.
 - B vrednotenje in razlaganje vedenja drugih.
 - C opisovanje svojih čustev s poimenovanjem in prispodobami.
 - D skladnost besednih in nebesednih sporočil.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. Čutne informacije organiziramo v smiselne celote po načelih zaznavne organizacije. Poimenujte in opišite tri načela zaznavne organizacije. S tremi primeri ponazorite, kako lahko slaščičar uporablja načela zaznavne organizacije pri okraševanju rojstnodnevne torte. Pri vsakem primeru razložite, kako je z uporabo načela slaščičar ustvaril želeni učinek. Presodite in pojasnite uporabo psiholoških spoznanj o načelih zaznavne organizacije na treh različnih področjih vsakdanjega življenja.

M 2 4 2 5 4 1 2 2 1 .

11/20

2. Naša dejanja so lahko zavestno ali nezavedno motivirana. Navedite po dve značilnosti zavestne in nezavedne motivacije in opišite pojem nezavednega v teoriji Sigmunda Freuda. S primerom ponazorite pomen Freudove izjave »Človek ni gospodar niti samega sebe«. Razložite odnos med posameznimi deli strukture duševnosti po Freudu (dele tudi pojmenujte). Presodite in pojasnite, kakšno je doživljanje in/ali vedenje osebe, pri kateri posamezni del prevlada nad ostalima deloma strukture duševnosti (tri presoje s pojasnitvami).

M 2 4 2 5 4 1 2 2 1 3

13/20

3. Informacijo o inteligenčnosti posameznika lahko uporabimo za različne namene. Poimenujte in opišite štiri od sedmih faktorjev inteligenčnosti po Thurstonu. Navedene faktorje inteligenčnosti ponazorite v kratkem zapisu življenjepisa posameznika, ki se prijavlja na razpisano delovno mesto in predstavlja svoje sposobnosti. Iz zapisa naj bo razvidno, kje v zapisu je ponazorjen posamezen faktor inteligenčnosti. Pojasnite prednosti in pomanjkljivosti uporabe testov inteligenčnosti pri zaposlenih z vidika delodajalca (skupaj pet pojasnitev).

M 2 4 2 5 4 1 2 2 1 5

15/20

4. Suzanne Kobasa je preučevala osebnostno čvrstost in ugotovila tri sestavine osebnostne čvrstosti. Opredelite osebnostno čvrstost, opišite sestavino nadzor in poimenujte še drugi dve sestavini osebnostne čvrstosti. Z enim primerom ponazorite osebo z visoko in z drugim primerom osebo z nizko osebnostno čvrstostjo, ki na poti do morja ostaneta v prometnem zastoju. V obeh primerih naj bo razvidna sestavina nadzor in vsaj še ena sestavina. Presodite in pojasnite, kako lahko posameznik krepi svojo osebnostno čvrstost (skupaj tri presoje s pojasnitvami).

M 2 4 2 5 4 1 2 2 1 1

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.